

Yurt dışından tahsil edilemeyen alacağa karşılık ayrılıp ayrılmayacağı ve değersiz alacak olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-010-112158
Tarih	08.08.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIğI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIğI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-010-112158

08.08.2016

Konu : Yurt dışından tahsil edilemeyen alacağa karşılık ayrılıp ayrılmayacağı ve değersiz alacak olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği.

.....

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, Almanya'da faaliyet gösteren firmadan-€ alacağınız bulunduğu, ancak söz konusu firmanın Düsseldorf Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından verilen tarihli kararıyla sermayesi bulunmaması nedeniyle re'sen kapatılıp, sicil kaydının silindiği belirtilerek, söz konusu firmadan temin edilemeyen alacağınızın değersiz alacak olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesinde kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkân kalmayan alacakların değersiz alacak olduğu ve söz konusu alacakların bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybedecekleri ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Anılan madde uyarınca, kazaî bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkân kalmayan alacaklar değersiz alacak olarak nitelendirilmiştir. Görüldüğü gibi değersiz alacak; kaybedilmiş, tahsiline artık imkân kalmamış, değeri sıfıra inmiş bir alacaktır. Kanuni düzenlemeye göre alacağın tahsil imkânının kalmadığının, kazaî bir hükümle veya kanaat verici bir vesika ile tevsik edilmesi icap etmektedir. Kazaî bir hükümden anlaşılması gereken, alacağın tahsili için kanun yollarına başvurulmuş olması, icra takibinin yapılmış bulunması, bu müracaatlar ve takipler sonunda, alacağın ödenmeyeceğine hakim tarafından hükmedilmiş olması; kanaat verici vesika teriminden ise ödemeyi imkansız hale getirmiş hal ve sebepler sonucu ortaya çıkmış belgeler anlaşılmalıdır. Alacağın tahsil güçlüğüne objektif ve inandırıcı belgelerle ortaya konması değersiz alacak uygulaması bakımından büyük önem taşımaktadır. Aksi takdirde alacakların tahsilinin mümkün olmadığının takdiri mükellefe bırakılmış olur. Böyle bir boşluk bırakmamak amacıyla kanun koyucu değersiz hale geldiği ileri sürülen alacağın ciddi olarak takip edildiğine ilişkin çabaların kazaî bir hüküm veya kanaat verici bir vesika ile tevsikini öngörmüştür.

Ayrıca, alacağın değersiz hale geldiği yıl hesaplarına zarar olarak yazılması gerekmekte olup, ilgili olduğu yılda zarar yazılmayan alacağın sonraki yıllarda dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunun 50 nci maddesinde, yabancı mahkemelerden hukuk davalarına ilişkin olarak verilmiş ve o devlet kanunlarına göre kesinleşmiş bulunan ilamların Türkiye'de icra olunabilmesinin yetkili Türk mahkemesi tarafından tenfiz kararı verilmesine bağlı olduğu, 51 inci maddesinde ise tenfiz kararları hakkında asliye mahkemelerinin görevli olduğu hükmü yer almaktadır. Aynı kanunun 57 nci maddesinde de, tenfizine karar verilen yabancı ilamların Türk mahkemelerinden verilmiş ilamlar gibi icra olunacağı hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca, anılan Kanunun 58 inci maddesinde, yabancı mahkeme ilâmının kesin delil veya kesin hüküm olarak kabul edilebilmesi yabancı ilâmın tenfiz şartlarını taşıdığının mahkemece tespitine bağlı olduğu, tanımada 54 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin uygulanmayacağı, ihtilafsız kaza kararlarının tanınmasının da aynı hükme tâbi olduğu ve yabancı mahkeme ilâmına dayanılarak Türkiye'de idarî bir işlemin yapılmasında da aynı usulün uygulanacağı hükmü bulunmaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, yurt dışında faaliyet gösteren alacaklı olduğunuz firmanın sermayesi bulunmaması nedeniyle re'sen kapatılıp, sicil kaydının silinmesine dair Düsseldorf Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından verilen tarihli karara istinaden, tahsil edilemeyen alacağınızın değersiz alacak olarak kabulü için Türkiye'de asliye mahkemelerinde tenfiz davası açılması ve bu mahkemelerde

yabancı mahkeme kararının tanınması gerekmektedir.

Yabancı mahkeme kararında alacağınızın tahsilinin mümkün olmadığına anlaşıldığı takdirde, Asliye Mahkemesince tanıma kararının verildiği yılda alacağınız değersiz hale gelecek olup, tanıma kararının verildiği yılda alacağınızın gider yazılmamış olması halinde sonraki yıllarda gider olarak dikkate alınamayacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026